

Bolalarning aybi yo'q!

3-betda o'qing

Mansabdorlar ma'muriy javobgalikka tortildi

4-betda o'qing

INSON va qonun

2025-YIL
25-MART
SESHANBA

№ 12
(1476)

www.hudud24.uz

@huquqiyaxborot

Huquqiy axborot telegram kanaliga obuna bo'ling!

Huquqiy axborot telegram kanalida kuzating!

www.adolatmarkazi.uz

telegram.me/hudud24official/

facebook.com/hudud24official/

QADRIYAT

NAVRO'Z – YANGI HAYOTNING BOSHLANISHI

HAR yili 21-mart kuni millionlab odamlar tomonidan nishonlanadigan Navro'z bayrami qadimiy va fayzli an'analari bilan yanada go'zaldir. Navro'z yangi kun, yangi yilning boshlanishi, tabiatning uyg'onishi va yangi hayot boshlanishining ramzi hisoblanadi. Bu bayram asrlar davomida turli xalqlarning madaniyatida alohida o'rin tutib kelgan bo'lib, bugungi kunda ham katta ko'tarinkilik bilan nishonlanadi.

2009-yilda Navro'z bayrami YUNESKO tomonidan insoniyatning nomoddiy madaniy merosi ro'yxatiga kiritildi. 2010-yildan boshlab esa BMT Bosh Assambleyasi 21-martni Xalqaro Navro'z kuni deb e'lon qildi.

O'zbek xalqi uchun Navro'z – mehr-oqibat, ezgulik va hamjihatlik bayrami. Har yili bayram oldidan hovli va ko'chalar tozalanib, bayramga tayyorgarlik ko'riladi. Bayram bahona yaqinlar jam bo'lishadi, oila a'zolari bir joyga yig'ilib, bayram taomlari tayyorlashadi, o'zaro mehmondorchilik qilishadi. Shuncha yaxshiliklarning barchasiga go'zal va betakror Navro'zi olam sababchidir. Bayram kunlarida yoshi ulug' insonlar yo'qlanadi, ularning duosi olinadi. Navro'z asriy qadriyatlarimiz xabarchisi ekani, uzoq tariximizni yodga solishi bilan yanada qadrlidir. Navro'zning shohona taomi sumalakning tayyorlanishida ham o'ziga xoslik bor. Sumalak hayot va baraka ramzi sifatida Navro'z kechalarida tayyorlanadi. Keksalari tili bilan aytganda, sumalak, halim, ko'k somsa, bahoriy ko'katlardan tayyorlangan pishiriqlar va boshqa milliy taomlar tanga darmon bo'ladi. Keksalari, bemorlar, yordamga muhtojlarga yordam qo'li cho'ziladi, shu tariqa yuraklardagi mehr ham Navro'z bahona birlashadi.

2-betda

HUQUQIY XABARNOMA

✓ Davolash xarajatlari "Ayollar daftari" jamg'armasi hisobidan to'lanadi

"AYOLLAR daftari"ga kiritilgan xotin-qizlar yoki ularning voyaga yetmagan farzandlariga davolash, dori vositalarini olib berish yoki murakkab jarrohlik amaliyotlari uchun mablag' zarur bo'lgan holatlarda, tuman (shahar) tibbiyot birlashmasi va sektor rahbari xulosalari bilan tibbiy muolaja xarajatlari "Ayollar daftari" jamg'armasi, Oila va xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlash davlat maqsadli jamg'armasi mablag'lari hisobidan to'lab beriladi.

Bunda quyidagi miqdordagi xarajatlar "Ayollar daftari" jamg'armasi hisobidan to'lab beriladi:

- ✓ dori-darmon olib berish uchun BHMning 20 baravarigacha (7 million 500 ming);
- ✓ murakkab jarrohlik amaliyotlari uchun BHMning 100 baravarigacha (37 million 500 ming).

✓ Ishga qabul qilishni rad etsa...

Qonunchilikka ko'ra, homiladorligi yoki farzandi borligi bilan bog'liq sabablarga ko'ra ishga qabul qilishni rad etish yoki mehnatga haq to'lash miqdorini kamaytirish taqiqlanadi.

Bunda, ayolni homiladorligi yoki shaxsni yosh bolani parvarish qilayotganligini bila turib, uni ishga olishdan g'ayriqonuniy ravishda bosh tortish yoki ishdan bo'shatish, quyidagi jazo choralaridan biri qo'llanilishiga sabab bo'ladi:

- ✓ BHMning 25 baravarigacha miqdorda (8 million 500 ming so'mgacha) jarima;
- ✓ 3 yilgacha muayyan huquqdan mahrum qilish;
- ✓ 3 yilgacha axloq tuzatish ishlari bilan jazolanadi.

✓ Hamkorlik yo'lga qo'qiladi

2025-yil 18-martda qabul qilingan "Xalqaro shartnomani tasdiqlash to'g'risida"gi Prezident qaroriga ko'ra, Turkiy davlatlar tashkilotiga a'zo davlatlar hukumatlari o'rtasida raqamli iqtisodiyot sohasida hamkorlik to'g'risidagi bitim tasdiqlandi.

Bitim 2024-yil 6-noyabr kuni Bishkek shahrida imzolangan.

Istiqbolli loyihalar milliy agentligi ushbu xalqaro shartnomani amalga oshirish uchun mas'ul bo'lgan vakolatli organ etib belgilandi.

Vazirlar Mahkamasi hamda tegishli vazirlik va idoralarning rahbarlari ushbu xalqaro shartnoma kuchga kirgandan so'ng belgilangan tartibda uning qoidalari bajarilishi ustidan nazoratni ta'minlaydi.

@huquqiyaxborot

2 KUN NAFASI

NAVRO‘Z – YANGI HAYOTNING BOSHLANISHI

Boshlanishi 1-betda

2025-yilgi Navro‘z umumxalq bayrami mamlakatimizda “Qadriyatlar boqiy bo‘lsin, Navro‘z!” degan bosh g‘oya asosida umumxalq sayillari shaklida yuqori saviyada keng nishonlandi.

Bu borada Prezidentimizning tegishli qarori qabul qilindi. Bu yilgi Navro‘z bayrami muqaddas Ramazon oyida nishonlanishini inobatga olib, kekxa avlod vakillarini, xususan, Ikkinchi jahon urushi qatnashchilari va mehnat fronti faxriylarini har tomonlama e‘zozlash, “Mehribonlik”, “Saxovat” va “Muruvvat” uylarida yashayotgan shaxslar, ijtimoiy himoya daf-tarlariga kiritilgan va ko‘makka muhtoj insonlarning holidan xabar

olish, ular uchun bayram dastur-xoni yozish hamda turli xayriya tadbirlari o‘tkazish belgilandi.

Biz uchun Navro‘z oddiygina bayram emas, balki milliy qadriyat va urf-odatlarimizni asrab-avaylash, tabiat bilan uyg‘un yashash va insonlarga mehr-muhabbat ulashish bayramidir. Bu kunda odamlar qalbida ezgu tilaklar bilan yangi hayotga qadam qo‘yadi. Shu bois, Navro‘z xalqimizning eng sevimli va qadrlı bayramlaridan biri sifatida asrlar osha yashayveradi.

Dilnoza RAHIMOVA,
Inson huquqlari bo‘yicha
O‘zbekiston Respublikasi
Milliy markazi xodimi

SUDLOV faoliyatini raqamlashtirish bo‘yicha amalga oshirilgan islohotlar fuqarolar va tadbirkorlarning o‘z huquq va manfaatlarini himoya qilish yuzasidan sudlarga murojaat qilishni liberallashtirish, odil sudlovga erishish darajasini oshirish, shuningdek, sudlar faoliyatining ochiqligi va shaffofligini ta‘minlash imkonini berdi.

Natijada ariza berish, ishda masofadan turib ishtirok etish, sud hujjatlarini olish va ishlarning ko‘rilishi haqida ma‘lumot olish kabi xizmatlar Oliy sudning interaktiv xizmatlar portali orqali elektron shaklda amalga oshirilmoqda.

O‘zbekiston Respublikasining 2025-yil 11-martdagi “Aholiga sud muhokamalarida masofadan ishtirok etish uchun yanada qulay sharoitlar yaratilishi munosabati bilan O‘zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish to‘g‘risida”gi qonuni qabul qilinishi natijasida Fuqarolik va Iqtisodiy protsessual kodekslariga aholining sud muhoka-

YENGILLIK

malarida masofadan turib ishtirok etishining huquqiy asoslari yaratilishini nazarda tutuvchi o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritildi.

Unga ko‘ra, Fuqarolik protsessual kodeksining 209-moddasiga “ishda ishtirok etuvchi shaxslarning videokonferensaloqa rejimidagi sud majlisida ishtirok etishini ta‘minlash uchun ko‘rsatilgan shaxslarning yashash joyi, joylashgan yeri yoki turgan joyi bo‘yicha tegishli sudlarning videokonferensaloqa tizimlaridan yoxud ishni ko‘rayotgan sudning mobil videokonferensaloqa tizimidan foydalanilishi va ishda ishtirok etuvchi shaxslarning videokonferensaloqa rejimidagi sud majlisida ishtirok etishini ta‘minlayotgan sud ushbu shaxslarning kelgan-kelmaganini tekshiradi va kelgan shaxslarning shaxsini aniqlash lozimligi kiritildi.

Bundan tashqari “videokonferensaloqa rejimidagi sud majlisida videokonferensaloqa tizimidan

foydalangan holda ishtirok etayotgan guvohlarga, ekspertlarga, mutaxassislarga, tarjimonlarga o‘z huquqlari, majburiyatlari va javobgarligi tushuntirilgani, shuningdek, guvohning qasamyodi audio va videoyozuv orqali qayd etilishi va bu haqda sud majlisi bayonnomasida ko‘rsatilishi belgilandi”.

Shuningdek, Iqtisodiy protsessual kodeksning 166-moddasiga “ishda ishtirok etuvchi shaxslarning videokonferensaloqa rejimidagi sud majlisida ishtirok etishini ta‘minlash uchun ko‘rsatilgan shaxslarning yashash joyi, joylashgan yeri yoki turgan joyi bo‘yicha tegishli sudlarning videokonferensaloqa tizimlaridan yoxud ishni ko‘rayotgan sudning mobil videokonferensaloqa tizimidan foydalanilishi belgilandi”.

Dadaxon XUDOYNAZAROV,
Toshkent davlat yuridik universiteti
kafedra mudiri o‘rinbosari,
yuridik fanlar bo‘yicha
falsafa doktori

SO‘RAGAN EDINGIZ

DAVLAT RO‘YXATIDAN CHIQARISH TARTIBI QANDAY?

– TADBIRKORLIK subyektini davlat ro‘yxatidan chiqarishning qonuniy tartibi va muddatlari qanday?

Akrom MANSUROV

Moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotgan tadbirkorlik subyektlarini davlat reyestridan chiqarish qonunchiligimizga ko‘ra, quyidagicha tartibda amalga oshiriladi. Tijorat tashkilotlari faoliyatini harakatsiz deb topish uchun 9 oy mobaynida moliya-xo‘jalik faoliyati bo‘yicha bank hisobvaraqlariga pul mablag‘lari tushmagani, shu muddat mobaynida soliq hisobotlari taqdim etilmagani asos bo‘ladi. Bunday holatlarda, tijorat banklari uch ish kuni ichida u hisobga qo‘yilgan joydagi davlat soliq xizmati organiga tizim orqali ma‘lumot taqdim etadi.

Davlat soliq xizmati organi tijorat banklaridan ma‘lumot tushgach yoki hisobot topshirish muddati tugagach, 3 ish kuni mobaynida quyidagi organlarni xabardor etishi kerak:

- ✓ ro‘yxatdan o‘tkazuvchi organ va ro‘yxatdan o‘tgan joydagi davlat statistika organlarini;
- ✓ Majburiy ijro byurosi tuman (shahar) bo‘limini;
- ✓ ko‘chmas mulkka bo‘lgan huquqlarni ro‘yxatdan o‘tkazuvchi organi;
- ✓ avtotransport vositalari, qishloq xo‘jaligi texnikasi va ro‘yxatdan o‘tkaziladigan boshqa texnika vositalarini ro‘yxatdan o‘tkazuvchi organlarni;
- ✓ Iqtisodiyot va Moliya vazirligini xabardor qiladi.

Davlat soliq xizmati organi yuridik shaxslarning tijorat tashkiloti haqiqatda moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmaganini, mol-mulki mavjudligini, yuridik va faoliyat ko‘rsatish manzilida mavjudligini soliq

tekshiruvdan o‘tkazadi. Shuningdek, tijorat tashkilotining barcha qarzdorliklari (2-son kartotekasi) tahlilini, soliqlar va yig‘imlar bo‘yicha qarzdorligi mavjudligini, muassislarning (qatnashchilarining) turar joyini aniqlash va ularni tugatish jarayoniga jalb qilish choralarini ko‘radi. Moliya-xo‘jalik faoliyatini amalga oshirmayotgan tijorat tashkilotlari muassislariga tijorat tashkilotini ixtiyoriy tugatishni taklif etadi. Yig‘ilgan va mavjud ma‘lumotlar asosida tijorat tashkilotining faoliyatini kameral soliq tekshiruvdan o‘tkazadi.

Tijorat tashkilotining soliq va yig‘imlar bo‘yicha qarzdorliklari aniqlanmagan, mol-mulki mavjud bo‘lmagan, tijorat tashkiloti muassislarini (qatnashchilarini), ularning vakillari va rahbarini tugatish jarayoniga jalb etish imkonini bo‘lmaganda, davlat soliq xizmati organlari tizim orqali ro‘yxatdan o‘tkazuvchi organga 10 ish kuni tijorat tashkilotini harakatsiz holatga o‘tkazish to‘g‘risida taqdimnoma yuboradi.

Tijorat tashkilotlari harakatsiz holatida saqlanishiga uch yil to‘lganda ro‘yxatdan o‘tkazuvchi organ harakatsiz holatga o‘tkazilgan tijorat tashkilotlari faoliyati tiklanmagan taqdirda, qonun hujjatlarida belgilangan tartibda 3 ish kuni davlat reyestridan chiqarish to‘g‘risida qaror qabul qiladi va bu haqda davlat reyestriga tegishli yozuv kiritadi. Davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgani hamda tovar belgisining ro‘yxatdan o‘tkazilgani to‘g‘risidagi guvohnomani (agar mavjud bo‘lsa) bekor qiladi. Agar ularni topish imkonini mavjud bo‘lmasa, 3 ish kuni bekor qilinishi to‘g‘risidagi ma‘lumotlar ro‘yxatga olish organi veb-saytida e‘lon qilinadi. Tijorat banklari, Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Soliq qo‘mitasi hamda O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Statistika agentligiga tijorat tashkiloti davlat reyestridan chiqarilgani to‘g‘risida tizim orqali xabarnoma yuboradi.

Baxriddin MELIQULOV,
Uzun tuman adliya bo‘limi
davlat xizmatlari markazi
mas‘ul xodimi

BOLALARNING AYBI YO'Q!

BIZ hayotda bir-biriga o'xshamas qiyofalar, tabiati har xil insonlar, turfa xil oilalar, turli-tuman yashash sharoitlarini ko'ramiz. Har bir inson oila qurur ekan, bir kun kelib oilasi buzilishini xayoliga ham keltirmaydi. Maqolamiz qahramonlari – Manzura bilan O'tkir (ism-shariflar o'zgartirilgan) ham yaxshi niyatlar bilan oila qurgandi. Qizlari Durdona tug'ilganida ulardan baxtli odam yo'q edi. Lekin oradan yillar o'tib, ular o'zaro kelisholmay qolishdi. Er-xotin o'rtasida hurmat, mehr yo'qoldi.

Janjallardan bezib ketgan Manzura qizi Durdona bilan ota uyiga ketishga majbur bo'ldi. Oradan oylar o'tsa hamki, O'tkirdan darak bo'lmadi. Nihoyat, bir kuni u Manzuraning yoniga kelib, onasi nabirasini judayam sog'inganini aytib, bolasini bir kunga o'zi bilan olib ketishga ruxsat oldi. Lekin O'tkirning xayolida boshqa reja bor edi. Shu bugun qizi Durdonani bir amallab o'zi bilan olib ketsa bo'ldi, keyin uni onasiga umuman ko'rsatmaydi...

U buzilgan oilasini shu tariqa tiklamoqchi edi. Manzura O'tkirning bu aldov hiylasidan bexabar edi. U shu tariqa bir necha kun qizimni olib keladi, degan umidda sabr bilan kutdi. Ammo O'tkirdan darak bo'lmadi. Oradan 10 kun vaqt o'tdi. Manzura O'tkirning niyatini tushunmadi. O'tkir qaysarlik

qildi, qizalog'ini ko'rsatishdan bosh tortdi. O'ylab yurgan shartini ochiq aytdi. Agar Manzura oilasiga qaytib, u bilan birga yashasagina, qizini ko'ra olishini, aks holda unga qizini ko'rsatmasligini aytib, zo'ravonlik yo'lga o'tdi.

Ilojsiz qolgan Manzura masalaning yechimi uchun sudga da'vo arizasi bilan murojaat qilishga qaror qildi.

Sudda javobgarining "Durdona onasini yoqtirmaydi, onasi bilan yashagisi kelmaydi", degan vajlari o'z tasdig'ini topmadi. Ishda aniqlangan

holatlarga qaraganda, ikki tomonda ham farzand tarbiyasi uchun yetarlicha sharoit borligi ma'lum bo'ldi. Sud amaldagi qonunchilikka asoslanib, ishga tegishli barcha holatlarni o'rganib, Durdona onasi Manzuraning tarbiyasiga olib berilishi haqida qaror qabul qildi.

Yuqoridagi voqea bilan biz kimningdir hayotini muhokama qilish, uning yashash tarziga baho berishdan yiroqmiz. Ammo kattalarning xatosidan bolalar ozor chekayotganidan afsusdamiz. Oilaviy ajrimlarda bolalarning aybi yo'qligini, nahotki, tushunish qiyin bo'lsa?

Yuqoridagi hayotiy voqeadan farzandlar notinch oilani saqlab qolish uchun qurol bo'lishi kerak emas, degan xulosa chiqarish mumkin. Aksincha, bolalar to'laqonli tinch oilada chinakam bolalikni his qilib yashasa, kelajakda bunday farzandlardan jamiyatimiz rivojiga salmoqli hissa qo'shadigan insonlar yetishib chiqishi aniq.

Sholpanay ABDIJEMILOVA,
Adliya vazirligi huzuridagi
Qonunchilikni tahlil qilish va
tartibga solish ta'sirini
baholash instituti
bosh yuriskonsulti

SHAFFOF va TUSHUNARLI BO'LISHI LOZIM

“MA'MURIY tartib-taomillar to'g'risida”gi qonunga ko'ra, ma'muriy tartib-taomillar ochiq, shaffof va manfaatdor shaxslar uchun tushunarli bo'lishi lozim. Ma'muriy organlar ma'muriy tartib-taomillar haqidagi axborotdan davlat hokimiyati va boshqaruvi organlari faoliyatining ochiqligi to'g'risidagi qonunchilikda belgilangan usullar orqali erkin foydalanilishini ta'minlashi shart. Mazkur prinsip ma'muriy ish yuritishdagi muhim prinsiplardan biri hisoblanadi. Uning mazmuniga ko'ra, davlat organi ma'muriy ish yuritish uchun barcha ma'lumotlarni ishda ishtirok etuvchi shaxslarni xabardor qilish va ulardan erkin foydalanishni ta'minlashi lozim.

Mazkur prinsip o'zida bir qator muhim jihatlarni namoyon qiladi. Xususan, ma'muriy ish yuritish ochiq bo'lishi va ishda ishtirok etuvchi barcha shaxslar turli to'siqlarsiz ma'lumot olishi, ish yuritishda ishtirok etish imkoniyatiga ega bo'lishi lozim. Shuningdek, ma'muriy organ manfaatdor shaxslarga sodda va tushunarli bo'lishini ta'minlashi lozim.

Ma'muriy tartib-taomillarning yana bir muhim prinsipi mutanosiblik hisoblanadi. Konstitutsiyaning 20-moddasi to'rtinchi qismiga muvofiq, davlat organlari tomonidan insonga nisbatan qo'llaniladigan huquqiy ta'sir choralari mutanosiblik prinsipiga asoslanishi va qonunlarda nazarda tutilgan maqsadlarga erishish uchun yetarli bo'lishi kerak. Mazkur tamoyil “Ma'muriy tartib-taomillar to'g'risida”gi qonunning 7-moddasida ham mustahkamlab qo'yilgan. Mutanosiblik prinsipiga ko'ra, ma'muriy organ tomonidan xususiy shaxslarga nisbatan qabul qilinadigan har bir ma'muriy akt va amalga oshiriladigan xatti-harakatlar doirasidagi ta'sir choralari umumiy va sohaviy qonunlarda o'rnatilgan qonuniy maqsadga erishish uchun mos va yetarli bo'lishi hamda manfaatdor shaxslarga imkon qadar qiyinchilik tug'dirmasligi kerak.

Sudya ma'muriy ish yuritishda mutanosiblik prinsipi to'g'ri qo'llanilganini aniqlashda undagi

to'rtta jihatga e'tibor qaratishi kerak. Birinchidan, ta'sir chorasini qo'llashda qonuniy maqsadning mavjudligi, ikkinchidan, qo'llanilayotgan ta'sir chorasini qonuniy maqsadga erishish uchun mos bo'lishi, uchinchidan, qo'llanilayotgan ta'sir chorasini qonuniy maqsadga erishish uchun yetarli bo'lishi, to'rtinchidan, ta'sir chorasini qo'llanilayotgan manfaatdor shaxsning ahvoli imkon qadar qiyinchilik tug'dirmasligi kerak.

“Ma'muriy tartib-taomillar to'g'risida”gi qonunning yana bir muhim prinsipi ishonchlilik prinsipi hisoblanadi. Ushbu prinsip mazmuniga ko'ra, ma'muriy ish yuritish davomida manfaatdor shaxslar tomonidan taqdim etilgan haqiqiy holatlar to'g'risidagi hujjatlar va ma'lumotlar aksi isbotlanmaganigacha qadar ishonchli hisoblanadi.

Agar ma'muriy organ o'z imkoniyati doirasida tekshirish o'tkazgach, ishni to'g'ri hal qilish uchun faqat manfaatdor shaxsgina taqdim eta oladigan hujjat va ma'lumotlar talab etilsa va ma'muriy organ qonunda ko'rsatilgan qo'shimcha hujjat va ma'lumotlarni manfaatdor shaxsdan talab qilsa, ushbu holat mazkur prinsipning buzilishi hisoblanmaydi.

Ishonchlilik prinsipi bilan bir qatorda, ma'muriy ish yuritishda jismoniy va yuridik shaxslarning huquq va erkinliklarini ta'minlashga xizmat qiladigan ishonchning himoya qilinishi prinsipi ham mavjud. Qonunga muvofiq, vijdonan harakat qiluvchi manfaatdor shaxslarning ma'muriy hujjatga bo'lgan ishonchi qonun bilan qo'riqlanadi. Ma'muriy organlar manfaatdor shaxslarning yuzaga

kelgan ma'muriy amaliyot bilan bog'liq qonuniy kutilgan natijalarini hurmat qilishi shart. Yuzaga kelgan ma'muriy amaliyotning o'zgartirilishi jamoat manfaatlari bilan oqlangan bo'lishi, umumiy xususiyatga ega va barqaror bo'lishi kerak.

Ma'muriy tartib-taomillar to'g'risidagi qonunning 59-moddasi yettinchi qismiga ko'ra, manfaatdor shaxsning ishonchi quyidagi hollarda himoya qilinmaydi, agar:

- ☑ manfaatdor shaxs ma'muriy hujjat bilan bog'liq bo'lgan qo'shimcha majburiyatlarini bajarmagan bo'lsa;
- ☑ manfaatdor shaxs o'ziga ma'muriy hujjat asosida taqdim etilgan pul mablag'laridan, buyumdan yoki huquqdan maqsadli foydalanmagan bo'lsa;
- ☑ manfaatdor shaxs ma'muriy hujjatning g'ayrihuquqiylikini bilgan yoki o'z aybiga ko'ra bu haqda bilmagan bo'lsa;
- ☑ ma'muriy hujjat aldash, tahdidlar yoki ma'muriy organga boshqacha tarzda g'ayrihuquqiy ta'sir ko'rsatish oqibatida qabul qilingan bo'lsa;
- ☑ qonun manfaatdor shaxslar ishonchining himoyasini hisobga olmagan holda ma'muriy hujjatni bekor qilishni talab etsa.

Sudya mazkur prinsip bilan bog'liq nizolarni ko'rishda ishonchning himoya qilinmasligi holatlariga e'tibor qaratishi kerak. Agarda ushbu asoslar inobatga olinmasa, yuqori instansiya sudlari tomonidan birinchi instansiya sudi hujjatini bekor qilishga asos bo'lishi mumkin.

Ma'muriy sud ishlarini yuritish jarayonida sudya tomonidan ma'muriy tartib-taomillar prinsiplarini qo'llashda xatolikka yo'l qo'yilsa, u qabul qilgan hujjat Ma'muriy sud ishlarini yuritish to'g'risidagi kodeksning 220-moddasiga binoan hal qiluv qarori bekor qilinishiga olib keladi. Shu sababli, mazkur masalani har tomonlama tahlil qilish va to'g'ri qo'llash talab etiladi.

Shahnoza BURHONOVA,
Sudyalilar oliy maktabi tinglovchisi

4 ADLIYA ODAMLAR ORASIDA

MANSABDORLAR MA'MURIY JAVOBGARLIKKA TORTILDI

BUXORO viloyat adliya boshqarmasi tomonidan Respublika ixtisoslashgan ona va bola salomatligi ilmiy-amaliy tibbiyot markazi davlat muassasasi Buxoro viloyat filiali faoliyatida o'tkazilgan monitoring natijasida 378 nafar xodimga qo'shimcha mehnat ta'til kunlari berilmagani aniqlandi.

Sog'liqni saqlash vazirligi va Sog'liqni saqlash xodimlari kasaba uyushmasi Respublika kengashi o'rtasida 2022-2024-yillar uchun tuzilgan tarmoq kelishuvi o'sha vaqtda amalda bo'lgan Mehnat kodeksining 51-moddasiga binoan Bandlik va mehnat vazirligida ro'yxatdan o'tkazilgan bo'lib, tarmoq kelishuvining talablaridan kelib chiqqan holda jamoa shartnomasi qabul qilingan va viloyat Kengashidan ro'yxatdan o'tkazilgan. 2022-2024-yillar uchun tuzilib imzolangan tarmoq kelishuvining 11-bo'lim, 4-bandida tomonlar kelishuv kuchga ega bo'lgan muddatda uni bajaraslik yoki bekor qilish huquqiga ega emasligi, 5-bandida esa ushbu kelishuv majburiyatlari bajarilmagan hollarda tomonlar mas'ul xodimlariga o'sha vaqtda amalda bo'lgan Mehnat kodeksining 181, 182-moddalariga asosan intizomiy jazo choralari qo'llanilishi mumkinligi belgilangan. Bundan tashqari, Mehnat kodeksining 233-moddasida har yilgi mehnat ta'tilida bo'lgan vaqti uchun xodimga kodeksning 257-moddasiga muvofiq hisoblab chiqariladigan o'rtacha ish haqining saqlanishi kafolatlanishi, har yilgi mehnat ta'tili vaqti uchun haq to'lash jamoa shartnomasida, ichki hujjatlarda yoxud mehnat shartnomasida belgilangan muddatlarda, biroq ta'til boshlanguniga qadar oxirgi ish kundan kechiktirmay amalga oshirilishi ko'rsatilgan.

Mazkur qonunbuzilish holatlarini bartaraf etish maqsadida kiritilgan taqdimnomaga asosan filial rahbarining 351 ta buyrug'i qonunchilikka muvofiq lashtirilib, 378 nafar xodimga 339 million 833 ming 198 so'm miqdoridagi qo'shimcha mehnat ta'til kunlari uchun to'lanishi lozim bo'lgan to'lovlarni qayta hisob-kitob qilib, ularning to'liq to'lab berilishi ta'minlandi.

Bundan tashqari, kiritilgan ma'muriy taklifga asosan filialning mansabdor shaxslari ma'muriy javobgarlikka tortildi.

Tuyg'un AZIMOV,
Buxoro viloyat adliya boshqarmasi mas'ul xodimi

FOYDALANILMAGAN TA'TIL UCHUN KOMPENSATSIYA UNDIRILDI

FUQARO M.J. Yunusobod tumanidagi "Ta'minot va logistika" davlat korxonasida ishlagan davrida foydalanilmagan mehnat ta'tillari uchun kompensatsiya to'lanmaganidan norozi bo'lib, tuman adliya bo'limiga murojaat qildi.

Murojaat o'rganilganda, fuqaro "Ta'minot va logistika" davlat korxonasida 2021-yilda ish faoliyatini boshlagani, o'sha paytdan buyon yillik mehnat ta'tiliga chiqmagani, 2025-yil 6-yanvarda mehnat shartnomasi bekor bo'lganiga qaramasdan, hozirgi kunga qadar foydalanilmagan barcha asosiy va qo'shimcha ta'tillar uchun kompensatsiya to'lanmagani ma'lum bo'ldi.

Adliya bo'limi aralashuvi bilan 2025-yilning 10-fevral kuni fuqaroga 20 milliondan oshiq to'lanmagan kompensatsiya mablag'lari undirib berildi hamda korxonaharbarining xatti-harakatiga huquqiy baho berish va ma'muriy huquqbuzarlik alomatlarini ko'rib chiqish uchun davlat mehnat huquq inspektoriga taklif kiritildi.

Oybek SATTAROV,
Yunusobod tuman adliya bo'limi
bosh maslahatchisi

ISM, FAMILIYA VA OTA ISMINI O'ZGARTIRMOQCHIMISIZ?

VAZIRLAR Mahkamasining 2023-yil 20-oktabrdagi "Nikoh, oila va fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish sohasidagi normativ-huquqiy hujjatlarni tizimlashtirish to'g'risida"gi qaroriga asosan familiya ism va ota ismini o'zgartirish tartibi belgilab qo'yilgan.

Familiya, ism va ota ismini o'zgartirish haqidagi ariza beruvchi 16 yoshga to'lgach, uning doimiy (vaqtincha) ro'yxatdan o'tgan joyidan qat'i nazar, FHDY organi tomonidan ko'rib chiqiladi.

Agar 16 yoshga to'lgan shaxs fuqarolik pasporti (identifikatsiyalovchi ID-kartasi) yoki pasport o'rnini bosuvchi shaxsni tasdiqlovchi boshqa hujjat olgunga qadar familiyasi, ismi, ota ismini o'zgartirish haqida ariza bersa, u holda arizaga tug'ilganlik haqida guvohnoma ilova qilinadi.

Familiya, ism, ota ismini o'zgartirish to'g'risidagi arizalar:

O'zbekiston Respublikasining "Davlat tili haqida"gi qonuni 15-moddasiga muvofiq;

- ✓ sudning hal qiluv qarori asosida;
- ✓ agar familiya va ism eshitalishda yoqimsiz bo'lsa;
- ✓ agar familiya va ism millatiga to'g'ri kelmasa;
- ✓ xohishiga qarab nikohgacha bo'lgan familiyaga (nikohda turgan davrida ham, nikohdan ajratilgandan keyin ham) qaytishda;

✓ oila uchun umumiy familiyada bo'lish ishtagi paydo bo'lganda (agar nikoh tuzish paytida er-xotin umumiy familiya qabul qilishmagan bo'lsa);

✓ bolalarning ota yoki ona bilan bir xil familiyada bo'lish, onasining nikohgacha bo'lgan familiyasida bo'lish, o'gay otaning yoki vasiysining familiyasida bo'lish ishtagi paydo bo'lganda;

✓ 16 yoshga to'lgan shaxsiga otalikni belgilashda ko'rib chiqiladi.

Ariza beruvchining familiyasi, ismi, ota ismining o'zgartirilishi maqsadga muvofiq emasligi to'g'risida xulosa tuzilgan taqdirda, ushbu holatning aniq sabablari ko'rsatiladi.

Familiya, ism va ota ismini o'zgartirish haqidagi arizani qabul qilgan FHDY organi tomonidan yangi guvohnoma beriladi.

Shu o'rinda ta'kidlab o'tish joizki, farzand dunyoga kelar ekan, ota-ona uni chiroyli nom bilan atamog'i shart va albatta farzandiga qanday ism beryapti, uning ma'nosini ham bilishi kerak.

Madinabonu KARIMOVA,
Chust tuman adliya bo'limi
FHDY bo'limi 2-toifali inspektori

MEHNATGA LAYOQATSIZLIK VARAQASINI ONLAYN OLISH MUMKIN

TIBBIYOT muassasalari tomonidan fuqarolarning kasalligi sabab beriladigan vaqtincha mehnatga layoqatsizlik varaqasini olish uchun ushbu muassasaga qayta borish shart emas. 2024-yil 1-yanvardan Respublikaning barcha hududlarida mehnatga layoqatsizlik varaqalari va ma'lumotlarini faqat elektron shaklda rasmiylashtirish belgilangan.

Buning uchun shunchaki my.gov.uz portali orqali "Sog'liqni saqlash" bo'limidan kerakli xizmatni tanlab, mehnatga layoqatsizlik varaqasini onlayn olish kifoya. Xizmatdan foydalanishda hech qanday hujjat talab etilmaydi. Shuningdek, mutlaqo bepul va qulay.

Akmaljon ABDUNAZAROV,
Chust tuman adliya bo'limi davlat
xizmatlari markazi bo'lim boshlig'i

ALIMENT TO'LASHDAN BOSH TORTGANDA...

ALIMENT voyaga yetmagan bolalariga ta'minot berish majburiyatini ixtiyoriy ravishda bajarmagan ota (ona)dan sudning hal qiluv qaroriga yoki sud buyrug'iga asosan undiriladi.

Shuningdek, voyaga yetmagan yoki voyaga yetgan mehnatga layoqatsiz, yordamga muhtoj bolalariga aliment to'lash haqidagi sudning hal qiluv qarorini bajarishdan bo'yin tovlagan shaxslar ota-onalik huquqidan mahrum qilinishi yoki jinoiy javobgarlikka tortilishi mumkin. Moddiy yordamga muhtoj bo'lgan voyaga yetmagan yoki mehnatga layoqatsiz shaxsni moddiy ta'minlashdan bo'yin tovlash, ya'ni ularni moddiy jihatdan ta'minlash uchun sudning hal qiluv qaroriga yoki sud buyrug'iga binoan undirilishi lozim bo'lgan mablag'ni jami bo'lib ikki oydan ortiq muddat mobaynida to'lamaslik, shunday qilmish uchun ma'muriy jazo qo'llanilganidan keyin sodir etilgan bo'lsa, javobgarlikka sabab bo'ladi. Ya'ni, Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksning 47⁴-moddasiga asosan, voyaga yetmagan farzandining ta'minoti uchun alimentlarni o'z vaqtida to'lamagan shaxslarga 15 sutka qamoq yoki BHMning 20 baravari miqdorida jarima, shuningdek, 120 soatgacha haq to'lanadigan jamoat ishlariga majburiy ravishda jalb etish jazosi qo'llanilishi mumkin.

Jinoyat kodeksining 122-moddasiga ko'ra, moddiy yordamga muhtoj bo'lgan voyaga yetmagan yoki mehnatga layoqatsiz shaxsni moddiy ta'minlashdan bo'yin tovlash, ya'ni ularni moddiy jihatdan ta'minlash uchun sudning hal qiluv qaroriga yoki sud buyrug'iga binoan undirilishi lozim bo'lgan mablag'ni jami bo'lib ikki oydan ortiq muddat mobaynida to'lamaslik, shunday qilmish uchun ma'muriy jazo qo'llanilganidan keyin sodir etilgan bo'lsa, ikki yilgacha axloq tuzatish ishlari yoki bir yilgacha ozodlikdan mahrum qilish bilan jazolanadi.

O'sha qilmish xavfli retsivist tomonidan sodir etilgan bo'lsa, ikki yildan uch yilgacha axloq tuzatish ishlari yoki uch yilgacha ozodlikdan mahrum qilish bilan jazolanadi.

Nazlimxan AMANGELDIYEVA,
Xo'jayli tuman adliya bo'limi
yuridik xizmat ko'rsatish markazi
bosh yuriskonsulti

QANDAY HOLATLARDA JAZONI NISBATAN YENGILROQ TURGA ALMASHTIRISH MUMKIN?

JAMIYAT taraqqiyoti inson huquqlarining to'liq ta'minlanishi bilan chambarchas bog'liq. Ayniqsa, ayollar huquqlarining himoyalaniishi mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishining muhim ko'rsatkichlaridan biri hisoblanadi. Shu jihatdan homilador ayollarning mehnat huquqlari masalasi ham dolzarb hisoblanadi.

Mehnat kodeksiga ko'ra, homilador ayollar diskriminatsiyaga uchramasligi kerak. Ya'ni, ish beruvchi ularni ishga qabul qilishdan bosh tortishi mumkin emas.

Mehnat kodeksining 392-moddasi birinchi qismida "Homiladorligi yoki farzandlari borligi sababli ishga qabul qilishni rad etishni yoki ish haqi miqdorini kamaytirishni taqiqlash" qoidalari o'z aksini topgan. Kodeksning 119-moddasiga ko'ra, ishga qabul qilishni qonunga xilof ravishda rad etishga yo'l qo'yilmaydi. Ish beruvchi tomonidan homilador ayollarni va farzandi bor ayollarni homiladorligi yoki bolasi borligini vaj qilib ishga qabul qilmaslik g'ayriqonuniy rad qilish deb baholanadi va qonunchilikda belgilangan javobgarlikka tortish

HOMILADOR AYOLLARNING MEHNAT QILISH HUQUQI

uchun asos bo'ladi. Ish beruvchi ishga qabul qilishni rad etgan taqdirda, rad etish sabablarini ishga qabul qilish huquqiga ega bo'lgan mansabdor shaxs tomonidan imzolangan yozma asosini homilador ayol yoki farzandlari bor shaxs talabiga ko'ra uch kun ichida taqdim etishi shart.

Ba'zan ish beruvchilar homilador ayollarni ishga qabul qilishdan

bosh tortishadi. Buning asosiy sabablarini ayol qisqa muddat ichida navbatdagi tug'uruq ta'tiliga chiqib ketishi, ayolning sog'lig'i va mehnat

qobiliyatiga oid stereotiplar, ish beruvchining homilador ayolga maxsus imtiyozlar berishdan qochishi bilan izohlash mumkin. Biroq bu holatlar qonunga zid bo'lib, ishga qabul qilishda diskriminatsiya hisoblanadi.

Shu o'rinda, nafaqat milliy qonunchiligimizda, balki eng asosiy xalqaro hujjatlardan biri bo'lgan Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasida kamsitilishga yo'l qo'ymaslik prinsipi tasdiqlanib, har bir inson hech qanday farqlarsiz, shu jumladan, jinsga nisbatan farqlarsiz barcha huquq va erkinliklarga ega bo'lishi kerakligi e'lon qilingan.

Faringiz YUSUPOVA,
Toshkent davlat yuridik
universiteti katta o'qituvchisi,
yuridik fanlar bo'yicha
falsafa doktori

UZLUKSIZ YURIDIK TA'LIM

BUGUNGI kunda Toshkent davlat yuridik universiteti tomonidan tashkil etilgan respublikamizning barcha hududlaridagi "huquq sinflari"da huquq fani chuqurlashtirib o'tilmoqda. Bundan tashqari, mazkur sinflarda universitetning professor-o'qituvchilari tomonidan muntazam ravishda bevosita hamda onlayn shaklda maktab o'qituvchilari uchun zamonaviy pedagogika va o'quvchilarni kasbga yo'naltirish bo'yicha mahorat darslari tashkil etilmoqda.

Mazkur ishlarning mantiqiy davomi sifatida yoshlarning huquqiy bilimni oshirishga qaratilgan "Huquq maktabi" mobil ilovasi yaratildi. Ushbu ilovadan yuqori malakali ustoz va ekspertlar tomonidan tayyorlangan huquqiy o'quv materiallari o'rin olgan. Mobil ilovaning muvaffaqiyatli foydalanuvchilari Adliya vazirligi va TDYU tomonidan maxsus sertifikat bilan taqdirlanadi.

Shuningdek, respublikamizdagi huquq fani o'qituvchilariga metodik va amaliy jihatdan ko'maklashish maqsadida Telegram ijtimoiy tarmog'ida "Huquq ta'limi" sahifasi yaratilgan. Mazkur sahifa orqali sohaga doir qonunchilikdagi yangiliklar, darsliklar, o'quv dasturlari va o'quv materiallari, "Davlat va huquq asoslari" fani-dan videodarslar hamda taqdimotlar, huquqiy ta'limdagi munozaralarni o'tkazish bo'yicha ma'lumotlar, mutaxassislar bilan o'tkaziladigan podkast va suhbatlarni kuzatib borish imkoniyati mavjud.

Bundan tashqari, yuridik ta'limda uzluksiz o'quv jarayonini takomillashtirish uchun ta'lim dasturlarini zamon talablariga moslashtirish zarur. Jumladan, yuridik ta'lim tizimida o'quv dasturlarini xalqaro huquq, inson huquqlari, raqamli huquq va boshqa zamonaviy yo'nalishlar bilan boyitish, amaliy mashg'ulotlar, sud amaliyoti va klinik ta'lim (legal clinics) tizimini yanada kengaytirish lozim.

Onlayn ta'lim platformalari, virtual sud jarayonlari, huquqiy masalalar bo'yicha simulyatsiyalar va boshqa axborot-kommunikatsiya tex-

nologiyalarini yuridik ta'lim jarayoniga keng joriy etish muhim o'rin tutadi. Talaba va o'quvchilarning ilmiy-tadqiqot ishlariga jalb qilinishi, ilmiy-amaliy konferensiyalar va seminarlar orqali nazariy va amaliy bilimlarni uyg'unlashtirish esa, ta'lim jarayonining uzviyligini ta'minlaydi.

Amaldagi huquqshunoslar, advokatlar, sudyalilar va boshqa mutaxassislar uchun muntazam ravishda qisqa muddatli kurslar, malaka oshirish dasturlari va professional treninglar tashkil etish yuridik sohada uzluksiz ta'limni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Chet el yuridik maktablari va boshqa ta'lim muassasalari bilan hamkorlikni yanada kengaytirish, xalqaro stajirovkalar va almashinuv dasturlari orqali talabalar va o'qituvchilarning malakasini oshirish qamrovini kengaytirish lozim.

Yuridik ta'limda uzluksiz o'quv jarayonini takomillashtirish malakali va zamonaviy fikrlaydigan huquqshunoslar avlodini shakllantirishning muhim sharti hisoblanadi. Shu bois, yuridik ta'lim tizimida yangicha yondashuvlar, innovatsion metodlar va global tajribani chuqur o'rganish va amaliyotga joriy etish bugungi kunning dolzarb vazifasidir.

Zarifa BOYMURODOVA,
Toshkent davlat yuridik universiteti
uzluksiz ta'lim boshqarmasi uslubchisi

"YO'LDAN ADASHGAN" YO'LCHILAR

JINOYAT ishlari bo'yicha Xovos tuman sudida Murod Xoliqov va Sohob Narimonovga (ism-familiyalar o'zgartirilgan) oid sud ishi ko'rib chiqildi. Sudlanuvchilar budget mablag'larini talon-taroj qilishda ayblanishgan.

Gap shundaki, Sirdaryo mintaqaviy yo'llarga buyurtmachi xizmati davlat unitar korxonasi mas'ul lavozimda ishlab kelgan Murod Xovos tuman yo'llardan foydalanish davlat muassasasi pudrat bo'limi boshlig'i Sohob bilan jinoiy til biriktirib, 2021-yilda Xovos tumanidagi "Ko'hna Xovos" ziyoratgohiga olib boruvchi ichki xo'jalik yo'llarini joriy ta'mirlash ishlariga ajratilgan mablag'ni o'zlashtirish va rastrata yo'li bilan talon-taroj qilishgan. Ya'ni, qurilish ishlari amalda qilinmagan bo'lsa-da, 3-shakl hamda 5-shakl hisobotlarida bajarilganday qilib ko'rsatib, qo'shib yozish orqali buyurtmachining ko'zini shamg'alat qilishgan.

Sudlanuvchilarning qilmishini ipidan ignasigacha sharhlab chiqmaylikda, o'quvchilarga lo'nda qilib tushuntirib qo'yaqolsak. Xullas, yuqorida ismlari zikr etilgan shovvozlar egallab turgan lavozimini suiiste'mol qilish bilan birga, ularga bildirilgan ishonchni ham paymol qilishgan.

Sud jarayonida ayblanuvchilar aybiga iqror bo'lishdi. Buyurtmachiga yetkazilgan zararni to'liq qoplaganini bildirib, suddan yengillik ham so'rashdi. Aybiniku inkor etishning iloji ham qolmagan. Chunki ekspertiza xulosalari, guvohlarning ko'rsatmalari ham ularning qilmishini fosh qilib bo'lgandi.

Sud "ishbilarmon" yo'lchilarga nisbatan o'z hukmini o'qib eshittirar ekan, beixtiyor xayolga tolasiz. Inson misqollab yiqqan obro'-e'tiborini, jamiyatdagi mavqeyini, oila a'zolarining ishonchini nafs orqali bir zumda yo'qqa chiqarishi mumkin. Zero, nafsiga qul bo'lganlar uzoqqa bormagan.

Oybek XOLTOYEV,
Xovos transport prokurori,
adliya maslahatchisi

6 TALQIN

Aynan o'sha paytda inson huquqlarini uning o'z tanasini tasarruf etish, o'zgartirish imkoniyatini beradigan va sof shaxsiy xususiyatga ega bo'lgan somatik (yunoncha soma – tana) huquqlari deb atash taklif qilingan. Masalan, huquqshunos olim V.I. Krussning fikricha, somatik huquqlar “insonning o'z tanasini mustaqil ravishda tasarruf etish, ya'ni uni “modernizatsiya”, “restavratsiya” va hatto “tubdan rekonstruksiya” qilish, organizmning funksional imkoniyatlarini o'zgartirish hamda texnika va agregatlar yoxud dori-darmonlar yordamida kengaytirishga “haqli” ekaniga dunyoqarash darajasida fundamental ishonchga asoslangan huquqlardir”. Somatik huquqlarning mohiyati jamiyat va davlat tomonidan tan olingan, odamning o'z tanasini tasarruf etish vakolatida ifodalangan muayyan xatti-harakatlarni bajarish imkoniyati sifatida ta'riflanadi.

Somatik huquqlar muammosi nafaqat chet ellik, balki mahalliy olimlarning ham e'tiborini tortgan bo'lsa-da, mamlakatimizda bu huquqlar hali rasman tan olinmagan. Qonunchilik va sud amaliyoti hozircha ularni chetlab o'tmoqda. Somatik huquqlarning yangiligi va o'ziga xosligi sud amaliyotida ularni himoya qilish va amalga oshirishda qiyinchiliklar tug'dirmoqda.

Hozirgi kunda aksariyat davlatlarda shaxsiyat bilan bog'liq inson (somatik) huquqlari aniq va mukammal tartibga solinmagan. Ammo Yevropa sudlariga kelib tushgan murojaatlarning salmog'i ushbu munosabatlarning tartibga solish zarurati mavjudligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, olimlar, din peshvolari va jamiyatning boshqa a'zolari ushbu munosabatning huquqiy jihatdan tartibga solinishiga, umuman, huquq sifatida tan olinishiga qarshi munosabatda.

Bu borada ayrim davlatlarda alohida qonunlar qabul qilingan. Xususan, Shvetsiya qonunchiligida 1972-yil 21-aprelda qabul qilingan “Ayrim holda jinsni aniqlashtirish” to'g'risidagi qonun, Yaponiyada 2000-yil 30-noyabrda qabul qilingan “Insonni klonlashtirish usullari va shu kabi texnologiyalarni qo'llashni tartibga solish to'g'risida”gi qonun, Niderlandiyada esa, “Inson o'z joniga qasd qilishida yordam ko'rsatish to'g'risida”gi qonun mavjud.

Inson shaxsiyati bilan bog'liq somatik huquqlar sirasiga kiruvchi sun'iy urug'lantirish, surrogat ona, tana a'zolarining transplantatsiyasi, plastik

SOMATIK HUQUQ

MUTAXASSISLARNING ta'kidlashicha, taxminan 30-40 yil avval inson huquqlarining yangi avlodini shakllantirish jarayoni boshlangan. U gen muhandisligi, tibbiyot, biomeditsina va boshqa sohalarda zamonaviy texnologiyalarning paydo bo'lishi bilan tavsiflanadigan yangi sharoitda inson huquqlari va erkinliklarini himoya qilishni kuchaytirish zarurati bilan bog'liq edi.

jarrohlik yo'li bilan tashqi qiyofani o'zgartirish kabi tushunchalar bugun mamlakatimiz fuqarolari uchun yangilik emas. Ammo qonunchiligimizda inson shaxsiyati bilan bog'liq somatik huquqlardan foydalanish jarayonida vujudga keladigan huquqiy munosabatlarni bevosita tartibga soladigan huquqiy normalar mavjud emas.

O'zbekiston sharoitida somatik huquqlarning ayrim turlari, ya'ni o'z sog'lig'iga zarar yetkazadigan tarzda tanaga munosabatda bo'lish, shu jumladan, o'z joniga qasd qilish huquqi, passiv evtanaziya, narkotik va nikotin iste'mol qilish qonun bilan taqiqlanadi. Ushbu huquqlar qatoriga kiruvchi ayrim munosabatlar, ya'ni fohishabozlik, besoqolbozlik esa jinoiy javobgarlikni keltirib chiqaradi. Ushbu munosabatlarning huquqiy asosini shakllantirishda bizning milliy mentalitetimiz va urf-odatlarimiz hamda diniy qarashlarimizni ham inobatga olish lozim. Shunda kelajakda vujudga kelishi mumkin bo'lgan to'siq va e'tirozlarning oldi olingan bo'ladi.

Somatik huquqlarga kiruvchi sun'iy urug'lantirish, surrogat ona kabi institutlar ko'plab farzandsiz oilalarning muammolariga yechim

bo'lmoqda va jamiyatga ma'lum darajada foyda keltirmoqda. Ammo hozirgi kunda rivojlangan davlatlar qatoriga kiruvchi AQSH, Germaniya kabi mamlakatlarning qonunchiligida ruxsat etilgan bir jinsli juftliklar nikohi kabi somatik huquqlarni inson huquqlari sirasiga kiritish bu nafaqat axloqsizlik, balki inson genofondining halokati sari hukmi hamdir. Bu narsa barcha dinlarda mavjud bo'lgan va insonlar ongida qadriyat sifatida shakllangan ota-ona, oila kabi o'zgarimas tushunchalarga putur yetkazadi. Jamiyatimizda ushbu qo'shtirnoq ichidagi ommaviy madaniyatning ildiz otmasligi uchun qonunchiligimizga ushbu munosabatlarni tartibga soluvchi normalarni kiritish maqsadga muvofiq.

Biotibbiy texnologiyalardan foydalanish sohasi ko'p hollarda huquqiy jihatdan yetarli yoki umum tartibga solinmaganini ko'ramiz. Lekin oxirgi yillarda bu borada bir qator normativ-huquqiy hujjatlar qabul qilindi. Xususan, 2017-yil 23-oktabrda Vazirlar Mahkamasining “Buyrak va jigar bo'lagi hamda gematopoetik suyak ko'migi o'zak hujayralarini transplantatsiya qilish tartibi to'g'risidagi vaqtinchalik nizomni tasdiqlash haqida”gi 859-sonli qarori qabul qilindi.

Fikrimizcha, endilikda “Bemorlarning huquqlari to'g'risida” qonun ishlab chiqish va qabul qilish zarurati tug'ilmoqda. Biroq, bu ham yetarli emas. Ushbu muammoni har tomonlama o'rganib, tibbiyot sohasida biomedikal texnologiyalarni qo'llash tartibi to'g'risida alohida qonun ishlab chiqish zarur.

Har qanday holatda ham, mazkur muammolarni qonuniy hal qilish uchun asos – xalqaro hujjatlar (shu jumladan, Biologiya va tibbiyot yutuqlarining qo'llanishi munosabati bilan inson huquqlari va qadr-qimmatini himoya qilish to'g'risidagi konvensiya), (Inson huquqlari va biomeditsina to'g'risidagi konvensiya)) hamda O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, asosiy prinsip esa inson huquqlarining ustuvorligi bo'lishi kerak.

Nodiraxon PO'LATOVA,
Toshkent davlat yuridik universiteti dotsenti,
yuridik fanlar doktori

KORRUPSIYA dunyo miqyosida hal etilishi lozim bo'lgan global muammolardan biri ekani barchamizga yaxshi ma'lum. Bu illat har qanday davlat va jamiyatning siyosiy-iqtisodiy rivojlanishiga jiddiy putur yetkazadi, inson huquq va erkinliklarining poymol bo'lishiga olib keladi. Korruptsiya jamiyatning ma'naviy ustunlari hamda demokratiyani yemirib, mamlakatning iqtisodiy-ijtimoiy va siyosiy taraqqiyoti uchun katta xavf tug'diradi.

Mamlakatimizda ham siyosiy, ham iqtisodiy islohotlarni hayotga tatbiq etish paytida korruptsiya jiddiy to'siq bo'lmoqda. Bu esa jamoatchilikni tashvishga soladi, albatta. Milliy taraqqiyot masalasi – yurt taqdiri, mamlakat kelajagi uchun har qachongidan muhim va dolzarb ahamiyat kasb etadi. Mazkur illatga qarshi muvaffaqiyatli kurashish tizimini barpo etishda keng ko'lamli xalqaro hamkorlikni yo'lga qo'yish va xorijiy mamlakatlarning ilg'or tajribasini o'rganish, unga tanqidiy yondashgan holda milliy qonunchilik va amaliyotga tatbiq etish lozim.

KORRUPSIYA – IQTISODIY TARAQQIYOT UCHUN KATTA XAVF

Korruptsiyaga qarshi kurashish sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlari korruptsiyaga oid huquqbuzarliklarni o'z vaqtida aniqlash, ularga chek qo'yish, unga imkon beruvchi sabab va oqibatlarni, shart-sharoitlarni bartaraf etishdan iboratdir.

Shuningdek, mazkur yo'nalishda korruptsiyaga oid huquqbuzarliklarni sodir etganlik uchun javobgarlikning muqarrarligi prinsipini ta'minlash, davlat va jamiyat hayotining barcha sohalarda korruptsiyaning oldini olishga doir chora-tadbirlarni amalga oshirish, aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini yuksaltirish, jamiyatda korruptsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish muhim o'rin tutadi.

Ta'kidlash joizki, mamlakatimizda korruptsiyaga qarshi kurashish hamda ushbu turdagi jinoyatlar sodir etilishining oldini olishga qaratilgan kompleks chora-tadbirlar tizimli ravishda amalga oshirilmoqda. Davlat va jamiyat hayotining barcha sohalarda olib borilayotgan islohotlar korruptsiya omillarini keltirib chiqarayotgan muammolarni bartaraf etishga qaratilgan.

Jumladan, 2022-yilda “Korruptsiyaga qarshi kurashish ishlarining samaradorligini reyting baholash tizimini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida”gi Prezident qarori bilan davlat organlari va tashkilotlari, shu jumladan, mahalliy davlat hokimiyati organlarida korruptsiyaga qarshi kurashish bo'yicha chora-tadbirlarning samaradorligini tahlil qilish,

baholash va kamchiliklarni bartaraf etishga qaratilgan Korruptsiyaga qarshi kurashish ishlarining samaradorligini reyting baholash tizimi joriy etildi.

Taraqqiyot kushandasi bo'lgan bu illatni bartaraf etish maqsadida qabul qilinayotgan korruptsiyaga qarshi kurashish borasidagi hujjatlarda ham aholining huquqiy ongi va huquqiy madaniyatini yuksaltirish, jamiyatda korruptsiyaga nisbatan murosasiz munosabatni shakllantirish, davlat organlari va boshqa tashkilotlar xodimlarining huquqiy savodxonligini oshirish, ta'lim muassasalarida korruptsiyaga qarshi kurashish sohasidagi huquqiy ta'lim va tarbiya masalalari o'z ifodasini topgan.

Yuqoridagilarni inobatga olib, korruptsiyaga qarshi kurashish faqatgina davlatning yoki muayyan bir tashkilotning vazifasi emas, balki jamoatchilikdan va har bir shaxsdan yuksak mas'uliyat, Vatanga muhabbat hamda safarbarlikni talab etishini, burchimiz ekanini unutmasligimiz kerak!

To'liqin TO'XTASINOV,
huquqshunos

HAR JABHADA XOTIN-QIZLAR FAOL

MAMLAKATIMIZDA amalga oshirilayotgan islohotlar jarayonida xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirish, huquq va manfaatlarini himoya qilish, gender tenglikni ta'minlash, oila, onalik va bolalikni muhofaza qilish, ona-bola salomatligini mustahkamlash, ayollar o'rtasida tadbirkorlikni rivojlantirish, ular uchun yangi ish o'rinlari yaratish, intilish va tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash, mehnat va turmush sharoitlarini yaxshilash bo'yicha davlat siyosati yuqori bosqichga ko'tarildi.

Prezidentimizning 2018-yil 2-fevraldagi "Xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlash va oila institutini mustahkamlash sohasidagi faoliyatni tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmoni, 2019-yil 7-martdagi "Xotin-qizlarning mehnat huquqlari kafolatlarini yanada kuchaytirish va tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlashga oid chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori, Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 8-yanvardagi "Xotin-qizlarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarorining qabul qilinishi ham buning yorqin ifodasidir.

Amalga oshirilayotgan keng ko'lamlı demokratik islohotlar natijasida ayollarimizning siyosiy-ijtimoiy jarayonlardagi ishtiroki tobora kengayib

bormoqda. Oliy Majlis Senati raisining xotin-qizlar vakili ekani, ayollarning hokim lavozimlarida faoliyat yuritayotgani nafaqat mintaqamizda, balki xalqaro miqyosda ham e'tiborga molik hodisa. O'tgan yili mamlakatimiz parlamenti va mahalliy kengashlarga bo'lib o'tgan saylovlar natijasiga ko'ra, Oliy Majlis Qonunchilik palatasiga saylangan deputatlarning chorak qismini xotin-qizlar tashkil etdi.

Bugun mamlakatimizda ayollar jamiyatning barcha sohalarida bilim va imkoniyatlarini keng namoyon qilmoqda. Xususan, ishlab chiqarish, ta'lim-tarbiya, tibbiyot, ilm-fan, madaniyat va sport sohalarida rivojida ham ayollarimizning munosib hissasi bor.

Istiqboldagi vazifalar qatorida O'zbekistonda xotin-qizlar huquq va manfaatlarini himoya qilish borasida quyidagi yo'nalishlarda ishlarni izchil davom ettirish maqsadga muvofiqligini alohida ta'kidlash mumkin. Bular xotin-qizlarning iqtisodiy mustaqilligini ta'minlash uchun ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash, xotin-qizlarni kasbiy rivojlantirish dasturlarini kengaytirish, gender tenglikni ilgari surish borasida aholi o'rtasida tushuntirish ishlarini olib borish, xotin-qizlarni zo'ravonlikdan himoya qilish mexanizmlarini yanada takomillashtirishdan iboratdir.

Xulosa shuki, keyingi yillarda O'zbekistonda xotin-qizlar huquqlarini ta'minlash borasida sezilarli ijobiy natijalarga erishildi. Qonunchilik bazasi mustahkamlanib, amaliy mexanizmlar hayotga tatbiq etilmoqda. Biroq, jamiyatda xotin-qizlarning to'laqonli ishtirokini ta'minlash uchun qilinishi kerak bo'lgan ishlar ham bir talay. Bu esa davlat va jamiyat hamkorligida, xalqaro standartlarga mos ravishda amalga oshirilishi lozim.

Baxtiyor MAXSADOV,
X. Sulaymonova nomidagi Respublika
sud ekspertiza markazi bosh yuriskonsulti

TALABA MINBARI

TINCHLIK va DO'STLIK KUYCHISI

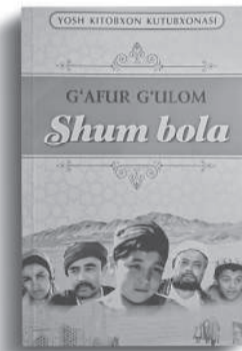
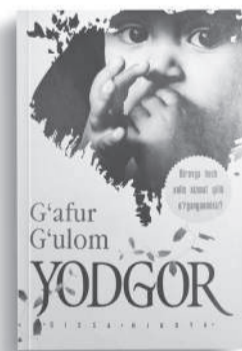
G'afur G'ulom xalq dardini xalq tilida kuylagan, har bir she'rida xalqqa shodlik va quvonch baxsh eta olgan buyuk siymo edi. G'afur G'ulom she'riyati o'zgacha lirik tuyg'ular, chuqur hissiyotlar va falsafiy-badiiy uyg'unliklarni jamlagan nodir asarlar jamlanmasi hisoblanadi.

Ijodkor ichki kechinmalarini hamda o'zining og'riqli hissiyotlarini qo'g'ozga to'kar ekan, badiiy tasvir vositalaridan unumli foydalanadi. Uning 1923-yilda yozilgan "Feliks farzandlari" she'ri yetim bolalar haqida. Shoir bu she'rida o'zini, o'z hayotini ham tasvirlaydi. Dilbandini, ya'ni o'g'lini urushga kuzatish holati tasvirlangan o'sha mashhur she'rdagi mehribon ota obrazi orqali shoirning Vatanga, xalqiga bo'lgan muhabbatini ko'ramiz. "Kuzatish", "Biz yengamiz", "Bizning ko'chada ham bayram bo'lajak", "Sog'inish" she'rlarini o'qir ekansiz, ana shunday o'ylar ko'nglingizdan o'tadi.

Ikkinchi Jahon urushining og'ir yillarida front ortidagi hayotni kuzata turib, shoir bu og'ir, zalvorli turmush tarzini yurakdan his qiladi, yetimlaru miskinlarga, qondoshlarga dalda, madad bo'ladigan so'zlarni bitadi. "Biz yengamiz" she'rida u front ortida qonli urush azoblari bilan yashab, qiynalayotgan odamlarga shijoat bag'ishlash, jangu jadallarda seldek yog'ilayotgan o'qlar ostida ham umidlari tirik turgan farzandlari uchun yashashni, mehnatdan to'xtamaslikni o'rgatdi. Shoirning orzulari shu tariqa xalqimizning orzu-umidlari bilan qo'shilganicha g'alaba tarannumiga ulandi.

O'sha zalvori og'ir yillarda yoshu qari birdek mehnat qilib, bir maqsadda tinchlik uchun kurashdi. Shoir

O'ZBEK adabiyotida o'z o'rniga ega bo'lgan G'afur G'ulomning adabiy merosi juda serqirra. U ham shoir, ham adib, ham akademik edi. Uning ijod namunalarida o'zbekona qadriyatlar, mehnatkash, jonkuyar xalqimizning hayot tarzi yaqqol tasvirlangan.

ularning bu g'ayrati Vatanga bo'lgan muhabbatidan ekanini, shu mehru muhabbat ularni birlashtirganini, millionlab qora ko'zlar birdamlik bilan g'alaba uchun harakatda ekaninini mohirona tasvirlaydi. G'afur G'ulom asarlarining tub mazmuni o'zbek xalqining asriy urf-odatlarini, mardligu adolat, tinchlik va do'stlik, ezgulik tarannumidir.

G'afur G'ulom ijodi bolalar hamda katta yoshdagi insonlar uchun birdek qadrlı, birdek aziz. Buning sababi u dunyoga ham beg'ubor bola qalbi bilan boqib, chin inson bo'lib yashaganligidir, balki. Adibning adabiy merosi o'zbek bolalar adabiyotida alohida o'rin tutadi. Bolalarga bag'ishlangan ijodiy asarlari chet tillariga ham tarjima qilinib, hozirgacha qayta-qayta nashr etilayotgani ham bejiz emas. U o'z davrida rost so'zni ayta bilgan, xalqini ruhlantirgan ruhi baland ijodkor edi. "Bari seniki", "Farzandlarimga" nomli

kitoblari, "Shum bola" sarguzasht qissasi bolalarga bag'ishlangan ajoyib asarlar qatoriga kiritilgan. "Shum bola" qissasi 2023-yilda Xalqaro eng yaxshi bolalar adabiyotining top 100 talik ro'yxatiga kiritildi.

G'afur G'ulom ijodi doimo yuksak qadrlanib kelgan. Adibning akademik sifatida tan olinishi ham bejiz emas. U o'zining fidoyiligi, vatanparvarligi, serqirra ijodi, halol mehnatlari uchun 1943-yilda O'zbekiston Fanlar akademiyasining haqiqiy a'zosi etib saylanadi.

G'afur G'ulom o'zbek adabiyotida doimo ezgulik va adolat kuychisi siymosida tasvirlanadi. Uning asarlarining o'ziga xos jihati ham aslida u xalqning dardini va vatanga bo'lgan muhabbatini yorqin she'rlarida tarannum etganligi hisoblanadi. "O'zbekiston xalq shoiri" degan yuksak unvon sohibi aslida juda ham kamtar, soddadil, bolajon inson, toza qalb egasi edi.

G'afur G'ulom ijodi chinakam hayot maktabidir. Uning o'lmas asarlari xalqimiz ma'naviy hayotining ajralmas qismiga aylangan va bu asarlar qalblarni doim zabt etaveradi. Sababi, u asarlarini insoniy qadriyatlarini ulug'lash, do'stlik va tinchlik g'oyalarini ilgari surish tamoyillari asosida yaratgan.

Shoira ISMOILOVA,
Toshkent davlat yuridik
universiteti talabasi

E'LONLAR

Jizzax viloyat adliya boshqarmasining 2025-yil 17-martdagi 49-um-sonli buyrug'i bilan Jizzax tumanlararo ma'muriy sudining 2024-yil 19-dekabrda hal qiluv qaroriga asosan "Yorqin himoya" advokatlik byurosi advokati Rajabov Ruslan Baxodirovichga 2019-yil 22-noyabrda berilgan L-70662698-sonli litsenziyaning amal qilishi va advokatlik maqomi 2025-yil 18-martdan 2 (ikki) oy muddatga to'xtatildi.

Qoraqalpog'iston Respublikasi adliya vazirining 2025-yil 12-martdagi 65-um-son buyrug'i bilan "KR LEGAL" advokatlik byurosi advokati ABDULLAYEV SHERZOD RAJABOVICHning advokatlik faoliyati bilan shug'ullanish huquqini beruvchi litsenziyasi tugatildi.

Qoraqalpog'iston Respublikasi Adliya vazirligi huzuridagi malaka komissiyasining 2025-yil 15-yanvardagi hal qiluv qaroriga asosan joriy yilning 17-fevral kuni qonuniy kuchga kirganligi sababli Nukus shahrida xususiy amaliyot bilan shug'ullanuvchi notarius D. Xalmuratovning (L-664275, 29.05.2023) xususiy notarial faoliyat bilan shug'ullanish huquqini beruvchi litsenziyasi va notarius maqomi tugatildi.

8 ADLIYA FAXRIYLARI

MEHNATDAN QADR TOPGANLAR

DUNYODA kasblar ko'p. Kasbning katta-kichigi, yaxshi-yomoni bo'lmaydi. Har qanday kasbning qadr-qimmatini ko'tarish uni tanlagan insonga bog'liqligini isbotlashga hojat yo'q. Bugun sizlarga tanishtirmoqchi bo'lgan qahramonlarimiz ham o'z kasbini sevgan, e'zozlagan, hayotdagi barcha muvaffaqiyatlarga kasbiga sodiqligi tufayli erishgan fidoiy zamondoshlarimizdan.

Sotuvchilikdan katta notariusgacha...

Sanobar Fozilova Shovotda tug'ilib-o'sgan. Huquqshunoslik kasbini egallaguniga qadar ota-ona izidan borib, Shovot tuman matlubot jamiyatining kichik sotuvchisi, tumandagi oyoq kiyimlar do'koni mudiri bo'lib ishladi. Bir muddat kutubxonachilik ham qildi.

Toshkent davlat universitetining huquqshunoslik fakultetini tamomlab, tuman agrosanoat birlashmasining huquqshunosi lavozimida faoliyat yuritdi. Tuman FHDY bo'limiga mudirlik qildi. Keyinchalik tuman davlat notarial idorasida katta notarius, notarius vazifalarida salkam 35 yil elga xizmat qildi.

Huquq sohasining qaysi yo'nalishida ishlamasin, astoydil mehnat qildi. Zamondoshlarining huquqiy bilimi va huquqiy madaniyatini oshirishga munosib hissa qo'shdi. Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan demokratik islohotlarning faol ishtirokchisi bo'ldi.

Sanobar Bobojonovna nafaqat tajribali huquqshunos va ajoyib ustoz, balki sadoqatli oila bekasi, mehribon ona ham. Besh nafar farzandni elga munosib qilib tarbiyalagan saodatli ayol. Bugun turli sohalarida halol mehnat qilayotgan o'g'il-qizlarining ishidan yuzi yorug', hayotidan ko'ngli xotirjam. Ayol kishi uchun eng katta saodat aslida shu.

Minnatdorlik hissi

Dilzoda Mutalova Andijon shahrida tavallud topgan. Huquqshunos bo'lish orzusi uni o'rta maktabni tugatgach, Toshkent davlat universitetiga yetakladi. Ish faoliyatini Jizzaxda boshladi.

1977-yil Paxtakor tuman davlat notarial idorasi notariusi, oradan besh yil o'tib, Jizzax shahar sudining sudyasi lavozimiga tayinlandi. Keyinchalik Jizzax viloyat adliya boshqarmasining katta maslahatchisi,

Zarbdor tuman davlat notarial idorasi notariusi, Do'stlik tuman hokimligi huquqshunosi, Do'stlik tuman FHDY bo'limi mudiri vazifalarida uzoq yillar faoliyat olib bordi.

1996-yil tajribali huquqshunos Dilzoda Abduraxmanovna mehnat faoliyatini ona yurti Andijonda davom ettirdi. Oltinko'l tuman FHDY bo'limi mudiri, Andijon viloyat adliya boshqarmasi boshlig'ining o'rinbosari, Andijon shahar FHDY bo'limi mudiri va qator yillar Xo'jaobod tuman FHDY bo'limi mudiri sifatida ish yuritdi. Samimiyati va kamtarligi bilan katta-yu kichikning hurmat-e'tiborini qozondi.

Davlat va jamiyatda, oilada o'zining yuksak o'rniga, mavqeiga ega bo'lgan bu ayol umrining qariyb 40 yilini huquq sohasiga bag'ishladi.

Orzulari ushalgan Otanazar aka

Otanazar Ibrohimov 1950-yilning bahorida Shovot tumanida dehqon oilasida tug'ilgan. Serfarzand, serdavlat odam. Tarjimai holini o'qib, havas qilasiz. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari institutini tamomlagan.

Mutaxassisligi muhandis mexanik. Mehnat faoliyatini Shovot tuman O'zselxoztexnika birlashmasining katta muhandisligidan boshlagan Otanazar aka birlashma bosh muhandisi, boshqaruvchi o'rinbosari lavozimiga ko'tarildi. Tuman Agrosanoat uyushmasi raisining o'rinbosari, "O'zqishloqxo'jalikta'minot" tuzatish davlat shirkati ishlab chiqarish boshqarmasi boshlig'i, Shovot tuman hokimining o'rinbosari, hokimning birinchi o'rinbosari, Mehnatobod shirkat xo'jaligi boshqaruvi raisi, "Ibragim bobo" fermer xo'jaligi ish yurituvchisi, "Mahalla" xayriya jamoat fondi Shovot tuman bo'linmasi raisi, 2013-yildan esa Shovot tuman shaxsiy tarkib hujjatlari davlat arxivi direktori lavozimida faoliyat yuritgan.

Otanazar aka qayerda, qaysi lavozimda ishlamasin, zimmasidagi mas'uliyatni chuqur his etdi, davr bilan hamnafas bo'ldi. 1988-2004-yillarda Xalq deputatlari Shovot tuman Kengashi deputatligiga saylandi.

Salobatiga yarasha salohiyati bor qahramonimiz nafaqat nufuzli mahkamalarning mas'ul rahbari, balki katta oila qo'rg'onida ham qat-tiqqo'l va talabchan, shu bilan birga mehribon ota maqomiga ega bo'ldi. Sakkiz nafar farzandni bilimli, hunarli, mehr-oqibatli, jamiyatda munosib o'rnini topadigan qilib katta g'urur bilan tarbiyaladi. O'g'il-qizlari mamlakatimizning turli hududlarida mas'ul lavozimlarda mehnat qilayotganidan faxrlanish Otanazar aka uchun katta baxt.

Ibratli umr

Andijon tumanida tug'ilib-o'sgan Mannobjon Yunusov uzoq va mas'uliyatli mehnat yo'llarini bosib o'tdi.

Faoliyatini 1967-yil Andijon tumanidagi 27-maktabda o'qituvchilikdan boshlagan Mannobjon aka salkam 15 yil yoshlarga saboq berdi. Tumandagi 59-maktabda direktor o'rinbosari sifatida faoliyat ko'rsatdi. Uzoq yillar o'zi istiqomat qilayotgan Bo'taqora qishloq kengashining mas'ul kotibi, so'ngra tuman partiya qo'mitasining maslahatchisi sifatida partiya organlarida ishladi.

1982-yil Toshkent davlat universitetini tamomlagach, o'z kasbini o'zgartirdi. Huquqshunos sifatidagi birinchi qadamini Andijon tuman FHDY bo'limidan boshladi. Bir muddat FHDY bo'limi mudiri vazifasini bajaruvchi, keyinchalik Andijon shahar 1-davlat notarial idorasining katta notariusi vazifasida ishladi. Shundan so'ng Andijon shahar sudining sudyasi va Andijon viloyat sudi sudyasi lavozimlariga tayinlandi.

1997-yildan boshlab mehnat faoliyatini viloyat advokatlar hay'ati a'zosi, Andijon shahar 1-son davlat notarial idorasining katta notariusi sifatida davom ettirdi. Ustoz huquqshunosning bosib o'tgan yo'li shogirdlar uchun o'ziga xos ibrat maktabi. Ilmidan, tajribasidan bahramand bo'lganlarning cheksiz hurmatiga sazovor bo'lgan Mannobjon Yangiboyevich hamisha el narida.

Xalqimizda "Mehnat qilgan elda aziz", "Mehnat shuhrat keltirar", "Mehnat - e'tibor garovi" kabi ibratli maqollar bejizga aytilmagan. Inson mehnati bilan qadr topadi, o'z umrini bezaydi. Mehnatidan baxt topgan qadrli zamondoshlarimizga tabarruk yoshingiz muborak bo'lsin, butun umr elda aziz bo'lib yashang, deymiz.

Marusa HOSILOVA,
"Inson va qonun" muxbiri

**SHAXSNI TASDIQLOVCHI
HUJJAT YO'QOLSA QANDAY
JAVOBGARLIK MAVJUD?**

